MEMORANDUM

PROVINCIE :: UTRECHT

2016BEM35

DATUM	15-1-2016
AAN	Commissie MME en BEM
VAN	Mariëtte Pennarts-Pouw en Pim van den Berg
DOORKIESNUMMER	Natasja van de Lagemaat: 06-22912673 en Hans Kraaij: 06-21124595
ONDERWERP	Energiebesparing bedrijven

Inleiding

De commissie MME heeft gevraagd naar de activiteiten die wij als provincie ondernemen om energiebesparing bij bedrijven te stimuleren. Op dit moment volgen wij de volgende sporen hiervoor:

1. Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).
2. Wasstraat Duurzaamheid
3. Provinciale zonnekaart
4. Economisch beleid

In dit memo worden deze sporen nader toegelicht. In de BOB Energietransitie wordt samen met u gekeken welke aanvullende acties nodig en mogelijk zijn.

VTH

Het doel binnen het domein van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) is het verbeteren en bewaken van de kwaliteit en veiligheid in de fysieke leefomgeving in de provincie Utrecht. Alle VTH-partners doen dit op basis van, respectievelijk vanuit hun eigen (wettelijke) taken en rol. Om gezamenlijk toch effectief en efficiënt te kunnen opereren, is in de wet vastgelegd dat samenwerking verplicht is en heeft de provincie de (wettelijke) taak gekregen om deze samenwerking te coördineren. In dat kader worden met de VTH-partners samenwerkingsafspraken gemaakt die vastgelegd worden in het Samenwerkingsprogramma VTH. Energiebesparing bij bedrijven is een van deze samenwerkingsafspraken.

SER-Energie Akkoord [1]
In het SER akkoord is vastgelegd dat energiebesparing bij bedrijven een hogere prioriteit gaat krijgen. Al sinds lange tijd is er voor bedrijven een verplichting om energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd korter dan vijf jaar te implementeren. Het ministerie van I&M heeft verschillende acties opgestart om het toezicht houden op energiebesparing te vereenvoudigen. Het daadwerkelijke contact met bedrijven over energiebesparing zal moeten gebeuren door gemeenten, provincies en uitvoeringsdiensten. Het ministerie heeft afspraken gemaakt over acties op het gebied van energiebesparing bij bedrijven. Dit doet het ministerie door een ‘green deal’ te sluiten op regionaal niveau (per RUD). De basis van de afspraken zijn de projectplannen van de beide RUD’s met daarin de acties die tot 2020 uitgevoerd gaan worden door gemeenten, provincie en uitvoeringsdiensten om energiebesparing bij bedrijven te realiseren.

[1] Samenvatting van de samenwerkingsafspraak uit het Samenwerkingsprogramma VTH 2015-2016

De samenwerkingsafspraak uit het Samenwerkingsprogramma VTH 2015-2016 richt zich op de uitvoering van de per omgevingsdienst vastgestelde projectplan dat inzicht geeft hoe de partners in de provincie Utrecht de doelstellingen van het SER-Akkoord gaan realiseren[2].
Voor de uitvoering van de projectplannen voor de periode tot 2020 hebben de beide omgevingsdiensten elk een bijdrage vanuit het SER-akkoord van ongeveer circa € 100.000,-- ontvangen.

Platform Energie
Er is een Platform Energie opgericht en de coördinator Samenwerking VTH faciliteert dit. In dit platform zitten in vertegenwoordigers van de beide omgevingsdiensten, verschillende gemeenten (o.a. Houten, Amersfoort, Utrecht) en de provincie. De gedeelde doelstelling van dit platform is:
1) het uitwisselen van informatie, meningen en argumenten
2) verstrekken van informatie en
3) oplossen van problemen
4) dienen als satelliet voor de reeds bestaande landelijk opererende Multihoek.
Van belang is dat dit platform zich niet uitsluitend gaat richten op VTH-aspecten maar ook op het stimulerende spoor en zich ook zou moeten bezighouden met onderwerpen als energietransitie en energieopwekking.
Op de agenda van dit overleg komen zaken als:

1. de twee prestatieafspraken (Green Deal) die ODRU en RUD Utrecht met VNG/IenM hebben afgesloten,
2. de volgende ronde van de MJA-afspraken in 2016 (over periode 2017-2020),
3. de Energy Efficiency Directive. Alle ondernemers met meer dan 250 medewerkers moeten voor 5-12-2015 een energie-audit inleveren bij bevoegd gezag,
4. de van kracht geworden Erkende maatregelenlijsten Activiteitenbesluit,
5. de wijze van vergunningverlening t.a.v. het onderwerp “Energie”,
6. energie prestatie Keuringen,
7. concernaanpak,
8. landelijke ontwikkelingen op energiegebied, waaronder dus MJA, EED en nieuwe Omgevingswet, onderdeel Energie,
9. stimuleringsprojecten op energiegebied,
10. etc

Uitvoeringsprogramma 2016 (JUP)
In het uitvoeringsprogramma 2016 (JUP2016) zullen we melden op welke wijze energiebesparing bij bedrijven wordt opgepakt. Met name op het gebied van toezicht en handhaving bij bedrijven zullen voorstellen gedaan worden om energiebesparing te bevorderen. De verwachting is dat het JUP2016 begin 2016 wordt geagendeerd in de Staten.

Wasstraat Duurzaamheid

Op verzoek van en in samenwerking met de Regionale Woningcorporaties Utrecht is de Wasstraat Duurzaamheid opgezet. De wasstraat bestaat uit een team van specialisten op het gebied van verduurzaming van vastgoed, financieringsconstructies, organisatiemodellen (o.a Esco’s) die maatwerkadviezen verstrekt aan de corporaties over verduurzamingsmogelijkheden van hun vastgoed. Een wasstraatadvies combineert aanbevelingen voor de technische verduurzaming van

[2] Een deel van de deelnemende partijen in het verzorgingsgebied van de RUD Utrecht heeft de taken met betrekking tot energiebesparing niet overgedragen. Tijdens een startbijeenkomst in het najaar zullen de specifieke wensen en ideeën van deze, maar ook van de andere gemeenten worden geïnventariseerd zodat bij de uitvoering van het project hiermee rekening kan worden gehouden.

vastgoed in combinatie met de mogelijke businesscases. Nul-op-de-meter wordt hierin altijd als optie meegenomen.
Daarnaast ondersteunt de wasstraat gezamenlijke initiatieven van corporaties zoals het opzetten van een aanpak voor het toepassen van zonnepanelen, gebruik makend van de provinciale zonnekaart.

Provinciale Zonnekaart

In 2014 is een provinciedekkende zonnekaart ontwikkeld die tot op individueel gebouwniveau nauwkeurig inzicht verschaft in de geschiktheid van daken voor zonnepanelen. Aan de zonnekaart is een zogenaamde MKB module gekoppeld die hem ook geschikt maakt voor bedrijven. De MKB module houdt rekening met de fiscale voordelen van investeren in zonne-energie.
In het project “Asbest eraf zonnepanelen erop” wordt de zonnekaart gebruikt om agrariërs inzicht te verschaffen in de geschiktheid van de daken van hun stallen en schuren voor het benutten van zonne-energie.

Economisch beleid

De afgelopen periode zijn vanuit economische beleid verschillende projecten ondersteund en geïnitieerd om de energietransitie te helpen ondersteunen. De twee belangrijkste instrumenten die betrekking hebben op energiebesparing bij bedrijven, zijn hieronder genoemd.

De provincie heeft € 2 miljoen beschikbaar gesteld voor een revolverend fonds voor ondersteuning van totstandkoming van collectieve energieprojecten. Via een tenderprocedure is een multiplier van een factor 5 gegenereerd op deze middelen. De Rabobank stelt een bedrag van €10 miljoen beschikbaar voor financiering van dergelijke complexe projecten.

Het aanjaagfonds energieprojecten is opgezet om initiatiefnemers van collectieve energieprojecten te helpen hun business case aan te scherpen zodat deze projecten gefinancierd kunnen worden (bijvoorbeeld door de Rabobank). In totaal is €400.000,- beschikbaar voor initiatiefnemers in de regio Utrecht. Voor banken zijn collectieve energieprojecten moeilijk te financieren omdat de initiatiefnemers vaak weinig ervaring hebben met het maken van een business case voor collectieve projecten terwijl risico’s bij dit soort projecten juist vanwege het collectieve karakter groter zijn. Een collectief moet bestaan uit minimaal twee partijen die gezamenlijk werken aan realisatie van een energieproject. Denk bijvoorbeeld aan VVE die maatregelen wil treffen voor verduurzaming of een energiecoöperatie die een energieproject wil realiseren.

De EBU faciliteert groene energieprojecten in verschillende rollen en zet deze in de etalage. Een voorbeeld is het ondersteunen van de “Utrechtse mix”. De gemeente Utrecht stimuleert bedrijven om te investeren in besparing in ruil voor een aangepast handhavingregime (i.c. strikte naleving van het verplicht investeren in maatregelen met terugverdientijd van minder dan vijf jaar). Zo hebben EBU en gemeente samen bijgedragen aan realisatie van de Energie coöperatie Lage Weide.

Behalve de EBU-middelen zijn er ook (Europese) EFRO-middelen voor het onderdeel “Koolstofarm” beschikbaar voor de regio Utrecht. Deze middelen kunnen worden ingezet voor initiatieven op het gebied van energiebesparing. De provincie levert ondersteuning aan initiatiefnemers en zorgt voor afstemming met de managementautoriteit.